

ESG საკითხების ანგარიშგებისა და გამჟღავნების შაბლონი ვერსია 2.0

ფინანსური ინსტიტუტი:
თარიღი:

ლიანერხი ჩამკი
ს.ს.ს.ს.ს.

აღნიშნული ანგარიშების ფორმა №3 (ESG საკითხების ანგარიშგებისა და გამჟღავნების შაბლონი) შემუშავებულია გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) ინფორმაციის გამჟღავნების ხელშეწყობის მიზნით, კომერციული ბანკებისა და მიკრობანკების მიერ პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების წესის მე-5 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად.

კომერციული ბანკები და მიკრობანკები პილარ 3-ის ყოველწლიური ანგარიშის ფარგლებში ვალდებული არიან გაამჟღავნონ ESG საკითხებთან დაკავშირებული ინფორმაცია, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ შემუშავებული და გამოქვეყნებული ანგარიშგების ფორმის №3-ის უახლესი ვერსიის (ამჟამად ვერსია 2.0) გამოყენებით. აღნიშნული მოთხოვნის მიზანია ფინანსურ სექტორში რელევანტური, სასარგებლო, თანმიმდევრული და შედარებადი ESG ინფორმაციის მიწოდების უზრუნველყოფა.

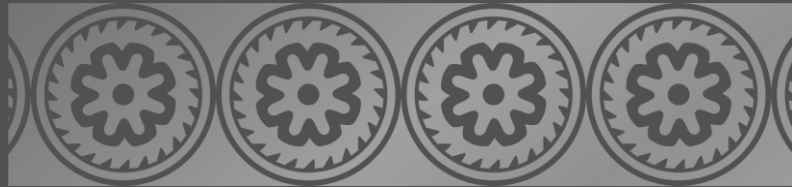
ანგარიშების ფორმა №3 შემუშავებულია ESG საკითხების შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნების წამყვან საერთაშორისო სტანდარტებსა და ჩარჩოებთან შესაბამისობაში, მათ შორის: ევროპის საბანკო უწყების (EBA, European Banking Authority) პილარ 3-ის ESG გამჟღავნების მოთხოვნებთან, ბაზელის კლიმატთან დაკავშირებული ფინანსური რისკების ნებაყოფლობითი გამჟღავნების ჩარჩოსთან, ფასის (IFRS) მდგრადობის გამჟღავნების ST და S2 სტანდარტებთან, გლობალური ანგარიშგების ინიციატივასთან (GRI), მდგრადობის აღრიცხვის სტანდარტების საბჭოს (SASB) სტანდარტებთან, ბუნებასთან დაკავშირებული ფინანსური ინფორმაციის გამჟღავნების სამუშაო ჯგუფის (TNFD) რეკომენდაციებთან და ევროპის მდგრადობის ანგარიშგების სტანდარტებთან (ESRS). ფორმა ეფუძნება ორმაგი მატერიალურობის პრინციპს და ასახავს საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკას, რათა დაეხმაროს ფინანსურ სექტორს ESG საკითხებთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჭვირვალობისა და ანგარიშგაუღებულების გაუმჯობესებაში.

ფინანსური ინსტიტუტი ვალდებულია მაქსიმალურად დაბალანსებული და გასაგები შეფასება წარმოადგინოს ESG საკითხებთან დაკავშირებულ შემდეგ თემატურ მიმართულებებზე: 1. მმართველობა; 2. სტრატეგია; 3. რისკების მართვა; 4.ა) მარკეტინგული და მიზნები - საქმიანობის შეფასების ძირითადი მარკეტინგული (KPI); 4.ბ) მარკეტინგული და მიზნები - გარდამავლობის რისკები; 4.გ) მარკეტინგული და მიზნები - ფიზიკური რისკები.

შევსებული ანგარიშგების ფორმა №3 უნდა წარედგინოს საქართველოს ეროვნულ ბანკს, ფინანსური ინსტიტუტის პილარ 3-ის ყოველწლიური ანგარიშის შემადგენელი ნაწილის ფორმით. ფინანსურ სექტორში გამჭვირვალობის, შედარებადობისა და ანგარიშგაუღებულების ხელშეწყობის მიზნით, ყველა წარდგენილი ფორმა ეროვნული ბანკის ოფიციალურ ვებგვერდზე გამოქვეყნდება.

ESG/მდგრადობისთან დაკავშირებული რისკები და შესაძლებლობები მოიცავს კლიმატთან, ბუნებასთან დაკავშირებულ და სხვა გარემოსდაცვით, სოციალურ და მმართველობით დაქტორებს. თუ ინსტიტუტის მთავარმა აღნიშნულ საკითხებთან მიმართებაში განსხვავებულია, მაშინ ორგანიზაციამ თითოეული ტიპის რისკისა თუ შესაძლებლობისთვის ცალკეული და დეტალური ინფორმაციის გამჟღავნება უნდა მოახდინოს.

კითხვების შემთხვევაში გთხოვთ დაუკავშირდეთ: SustainableFinance@nbg.gov.ge

მმართველობა

სარისხობრივი ინფორმაცია ფინანსური ინსტიტუტების იმ მმართველობითი პროცესების, კონტროლის მექანიზმებისა და პროცედურების შესახებ, რომლებიც გამოიყენება ESG/ მდგრადობასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების შეფასებისთვის, მართვისა და მონიტორინგისთვის.

ESG/მდგრადობასთან დაკავშირებული რისკები და შესაძლებლობები მიიყვანს კომპეტონ ლენასთან დაკავშირებულ და სხვა განრიმსდავითი სივრცეში და მმართველობითი დეტალებს, თუ ინსტიტუტის მფლობელ ადმინისტრაციისთვის საკითხებთან მიმართებაში განსვადგობა, მათში ორგანიზაციის თითოეული ბიჯის რისკისა თუ შესაძლებლობისთვის გასაჯილად და დეტალური ინფორმაციის გამჟღავნება ონდა მონაბიონის.

აქონლით არ შევალლით მბალონის თორმტაქი

#	საკითხი	პასუხი
1.1	სამეთვალურუო საბჭის ზედამხედველობა	<p>გთხოვთ აღწერილი თუ როგორ ახორციელებს ბანკის სამეთვალურუო საბჭი ESG/მდგრადობასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების ზედამხედველობას მათ შორის, მთლიანად:</p> <ul style="list-style-type: none"> • არის თუ არა ასახული და როგორ არის ასახული პასუხისმგებლობები ESG/მდგრადობასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობებზე საბჭოს დებულებებში, მანდატში, სამუშაოს აღწერილობაში და სხვა შესაბამის მმართველობითი დოკუმენტებში; • როგორ და რა სიხშირით იღებს საბჭი და მასთან არსებული კომიტეტები ინფორმაციას ESG/მდგრადობასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობებზე; • როგორ იცავს/მონიტორინგს საბჭი და მასთან არსებული კომიტეტები ESG/მდგრადობასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების ბანკის სტრატეგიის, მსხვილ ტრანზაქციებზე გადაწყვეტილებისა და რისკების მართვის პროცესების ზედამხედველობისას, მათ შორის, როგორია ერთ-ერთი ამონაწილი/სხვა პროცედურები (მაგალიტად შორის ხაფანის დაცვის მიღებები); • როგორ ზედამხედველობს საბჭი ESG/მდგრადობასთან დაკავშირებული მიზნების დასახებას, როგორ ზომავს ამ მიზნების მიღწევის პროგრესს და არის თუ არა (სხვევ რეგორ) ESG-მიზნების დაკავშირებული საჭიროების შეფასების მარცხენა მხარეს მარცხენა მხარეს პოლიტიკაში იმის ასევე „ანაზღაურების“ სტეპია; • როგორ უზრუნველყოფს საბჭი ESG/მდგრადობის რისკებისა და შესაძლებლობების დაკავშირებული სტრატეგიის და გადაწყვეტილებების ზედამხედველობისთვის საჭირო უზარებისა და კომპეტენციის არსებობასა და განვითარებას;
1.2	დირექტორატის ზედამხედველობა	<p>გთხოვთ აღწერილი მენეჯმენტის (დირექტორატის) როლი იმ მმართველობით პროცესებში, კონტროლის მექანიზმებისა და პროცედურებში, რომლებიც გამოიყენება ESG/მდგრადობასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების შეფასებისთვის, მართვისა და ზედამხედველობისთვის, მათ შორის ინფორმაცია იმის შესახებ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • არის თუ არა ეს როლი დეტალურად კონკრეტულ მენეჯმენტის დონის პოზიციებზე და როგორ ხორციელდება ამ პოზიციის ზედამხედველობა; • იყენებს თუ არა დირექტორატი კონტროლის მექანიზმებისა და პროცედურებს ESG/მდგრადობასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების ზედამხედველობის მსარდგამკრდოდ და თუ ასეა, როგორ არის ეს მექანიზმები და პროცედურები ინტეგრირებული სხვა შიდა ფუნქციებთან.
1.3	შიდა ანგარიშება	<p>გთხოვთ აღწერილი თუ როგორ ახდენს ბანკი ESG/მდგრადობასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების გათვალისწინებას შიდა ანგარიშების ჩარჩოში, მათ შორის:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ის პროცესები და მექანიზმები, რომელიც მუშაობს/ხდება ESG/მდგრადობასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების ასახვა შიდა ანგარიშებისა და ინფორმაციის წაკვდენში მთელი ინსტიტუტის მასშტაბით; • ESG/მდგრადობასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების შესახებ შიდა კონტროლის ფუნქციებისა და მმართველობითი ორგანოს (სამეთვალურუო საბჭო, დირექტორატი) შორის; • ESG/მდგრადობასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების შესახებ შიდა ანგარიშების და ინფორმაციის გაცვლის სიხშირე ასევე ის, თუ რა სიხშირით მიწოდება მმართველობით ორგანოს ინფორმაცია ESG/მდგრადობის საკითხებთან დაკავშირებული მატერიალური მოვლენების/დღეობების შესახებ.
1.4	ანაზღაურების პოლიტიკა	<p>გთხოვთ აღწერილი როგორ არის ESG/მდგრადობის რისკები და შესაძლებლობები გათვალისწინებული ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკაში, მათ შორის:</p> <ul style="list-style-type: none"> • არის თუ არა ESG/მდგრადობასთან დაკავშირებული ფაქტორები გათვალისწინებული მენეჯმენტის ორგანოს (დირექტორატი) ანაზღაურების პოლიტიკის კრიტერიუმებში; • ESG/მდგრადობასთან დაკავშირებული კრიტერიუმები, საშინაოების შესახებ მარცხენა მხარეს ან სხვა ინდიკატორები, რომლებიც გამოიყენება ცვლილი ანაზღაურების დასადგენად; • როგორ ხდება ESG/მდგრადობის მიზნების მიღწევის მონიტორინგი, შეფასება და მათი დაკავშირება ანაზღაურებისასთან.

მაკვეთლები და მიზნები - გარდამავლობის რისკი

რადიკალიზაცია ინვერსიული ინსტიტუტის პირდაპირი შესახებ სექტორების მიხედვით, მათთან დაკავშირებულ დაფინანსებულ ემისიებთან, კრედიტის ხარისხსა და ვადანობის სტრუქტურასთან ერთად.

ამ სექტორში წარმოდგენილი ყველა ინვესტიციური, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული, უნდა ასახავდეს ბოლო საანგარიშგებ წლის მონაცემებს, გთხოვთ, უზრუნველყოთ გამოყენებული საანგარიშგებ პერიოდის თანხვედრა ინსტიტუტის პილარ 3-ის წლიური ანგარიშში გამოყენებულ პერიოდთან.

ამოთხვევითი მონაცემები დაფინანსების დონის შესახებ

#	სექტორის დასახელება	იურიდიული პირებზე გაყვანილი სესხების ჯამური ნაშთი (ლარი)		წლილი მთლიანი იურიდიული პირების პორტფელში (%)	სათბურე აირების (GHG) დაფინანსებული ემისიები (tCO2eq)	ნარჩენი ვადანობა					
		მათ შორის მწვანე სესხები	მათ შორის უზრუნველყო სესხები			<= 5 წელი	> 5 წელი <= 10 წელი	> 10 წელი <= 20 წელი	> 20 წელი	საშუალო მუდმილი ნარჩენი ვადანობა	
4b.1	A - სოფლის, საცხოვრებელი და თევზის მეურნეობა	46,320,994		410,200	5%	66,943,57	35,584,959	10,535,035	201,000	-	3.49
4b.2	A.01 - მეცხენარეობა და მეცხოველეობა, ნადირობა და აკლიმინაციური სექტორები მომსახურების გარეშე	45,453,443		410,200	4%	34,717,407	10,535,035	201,000	-	3.51	
4b.3	A.02 - მეცხენარეობა და მეცხოველეობა და მეცხენარეობის და მეცხოველეობის დაფინანსება	105,617		-	0%	105,617	-	-	-	-	
4b.4	A.03 - თევზჭერა და აკლიმინაციური	761,935		-	0%	761,935	-	-	-	2.31	
4b.5	B - სასაზოგადოებრივი მოწყველობა და კარიერების დახმარება	3,782,867		-	0%	249,69	548,747	3,234,120	-	5.84	
4b.6	B.05 - ნაშრომის და ლიზინგის მომსახურება	-		-	0%	-	-	-	-	-	
4b.7	B.06 - ნედლი ნაკეთობის და ბუნებრივი აირის მომსახურება	-		-	0%	-	-	-	-	-	
4b.8	B.07 - ლიზინგის მენეჯმენტი	-		-	0%	-	-	-	-	-	
4b.9	B.08 - სასაზოგადოებრივი მოწყველობის და კარიერების დახმარების სხვა დარგები	3,669,659		-	0%	435,539	3,234,120	-	-	5.98	
4b.10	B.09 - სასაზოგადოებრივი მოწყველობის დახმარებულ მომსახურება	113,208		-	0%	113,208	-	-	-	1.11	
4b.11	C - დამამუშავებელი მოწყველობა	165,788,266		-	16%	82,681,05	113,631,161	52,157,105	-	2.33	
4b.12	C.10 - კვების პროდუქტების წარმოება	23,570,271		-	2%	12,479,201	11,091,069	-	-	3.78	
4b.13	C.11 - სასმელების წარმოება	8,316,071		-	1%	4,785,021	3,530,995	-	-	4.76	
4b.14	C.12 - თამბაქოს წარმოება	-		-	0%	-	-	-	-	-	
4b.15	C.13 - ტექსტილის წარმოება	78,034		-	0%	78,034	-	-	-	3.14	
4b.16	C.14 - ტანსაცმლის წარმოება	452,139		-	0%	208,989	243,150	-	-	5.14	
4b.17	C.15 - ტყვას და მასთან დაკავშირებული წარმოება	997,187		-	0%	997,187	-	-	-	3.99	
4b.18	C.16 - ხის და კოკოსის ნაწარმის წარმოება, ავეჯის გარდა ნაკეთობის წარმოება ჩაღის და წიელი მასალებისაგან	3,725,483		-	0%	892,920	2,832,563	-	-	7.11	
4b.19	C.17 - ქაღალდის და ქაღალდის ნაწარმის წარმოება	9,928,320		-	1%	6,236,815	3,691,505	-	-	4.23	
4b.20	C.18 - ნიჟი და მუხის-ჩანსურების აღწარმობა	961,994		-	0%	845,430	116,564	-	-	4.79	
4b.21	C.19 - კოჟის და ნაკეთობის პროდუქტების წარმოება	-		-	0%	-	-	-	-	-	
4b.22	C.20 - ქიმიკატების და ქიმიური პროდუქტების წარმოება	608,810		-	0%	608,810	-	-	-	3.57	
4b.23	C.21 - მართლაც დაფინანსებული პროდუქტების და ფარმაცევტული პროდუქტების წარმოება	6,671,050		-	1%	710,621	5,960,429	-	-	5.60	
4b.24	C.22 - რეზინის და პლასტიკის ნაწარმის წარმოება	5,518,830		-	1%	2,900,919	2,617,911	-	-	3.87	
4b.25	C.23 - სხვა არალითონური მინერალური პროდუქტების წარმოება	42,138,724		-	4%	26,999,752	15,138,972	-	-	2.81	
4b.26	C.24 - მართლაც ლითონის წარმოება	50,624,201		-	5%	50,624,201	-	-	-	6.30	
4b.27	C.25 - ლითონის მანქანების წარმოება, მანქანების და მოწყობილობების გარდა	293,722		-	0%	293,722	-	-	-	3.72	
4b.28	C.26 - კომპიუტერების, ელექტრონიკის და ოპტიკური პროდუქტების წარმოება	-		-	0%	-	-	-	-	-	
4b.29	C.27 - ელექტრონიკის მოწყობილობების წარმოება	-		-	0%	-	-	-	-	-	
4b.30	C.28 - მანქანების და მოწყობილობების წარმოება, სხვა დაფინანსებაში ჩაერთვით	15,748		-	0%	15,748	-	-	-	1.28	
4b.31	C.29 - ავტომობილების წარმოება	10,546		-	0%	10,546	-	-	-	1.43	
4b.32	C.30 - სხვა სატრანსპორტო მოწყობილობების წარმოება	-		-	0%	-	-	-	-	-	
4b.33	C.31 - სხვა სატრანსპორტო მოწყობილობების წარმოება	2,498,382		-	0%	2,498,382	-	-	-	6.71	
4b.34	C.32 - სხვა მანქანების წარმოება	7,009,321		-	1%	2,143,758	4,865,563	-	-	5.37	
4b.35	C.33 - მანქანების და მოწყობილობების რეზინი და დაფინანსება	2,368,488		-	0%	-	1,566,675	801,813	-	3.78	
4b.36	D - ელექტროენერჯის, აირის, ორთქლის და ცენტრალური სისტემების წარმოება	56,622,667	12,475,088	-	6%	4,366,54	45,440,987	11,181,680	-	1.45	
4b.37	E - წყლისმომარაგება, კანალიზაცია, ნარჩენების მართვა და დახმარებისაგან გაყოფილების საწარმოები	140,000		-	0%	724	-	140,000	-	6.98	
4b.38	F - მშენებლობა	132,088,524		-	13%	10,824,29	126,196,014	5,892,510	-	1.53	
4b.39	F.41 - მშენებლის და ნაკეთობების მშენებლობა	110,416,028		-	11%	108,032,500	2,383,528	-	-	1.34	
4b.40	F.42 - საშენობლო მშენებლობა	261,504		-	0%	261,504	-	-	-	0.44	
4b.41	F.43 - საშენობლო მშენებლობის დახმარება	21,410,991		-	2%	17,900,010	3,508,981	-	-	2.53	
4b.42	G - საბითუმო და საჯარო ვაჭრობა, ადგილობრივი და მოწყობილობის რეზინი	240,058,922		-	24%	7,085,08	199,095,666	40,963,256	-	2.21	
4b.43	H - ტრანსპორტი და დაფინანსება	8,836,006		-	1%	9,963,49	6,452,611	2,383,395	-	4.26	
4b.44	H.49 - საბითუმო ტრანსპორტი და ტრანსპორტის მომსახურება	8,269,288		-	1%	5,885,892	2,383,395	-	-	4.22	
4b.45	H.50 - ზღვის ტრანსპორტი	3,519		-	0%	3,519	-	-	-	0.09	
4b.46	H.51 - ნავთობ ტრანსპორტი	-		-	0%	-	-	-	-	-	
4b.47	H.52 - ნავთობის და დახმარებულ ტრანსპორტო საშუალებების წარმოება	563,199		-	0%	563,199	-	-	-	4.82	
4b.48	H.53 - საფოსტო და საკომუნიკაციო მომსახურება	-		-	0%	-	-	-	-	-	
4b.49	I - განათლების საშუალებები, უზრუნველყოფის და საცხოვრებელი მოწყობის საწარმოები	45,564,427		-	4%	3,748,23	23,132,489	12,398,345	10,633,593	6.40	
4b.50	L - ორგანიზაციების და კავშირული საწარმოები	157,832,051	276,249	-	15%	1,572,16	30,429,596	116,801,874	10,400,581	6.51	
4b.51	K - საფინანსო და საბანკო მომსახურების საწარმოები	54,094,600		-	5%	221	53,885,824	118,776	-	0.60	
4b.52	სხვა სექტორები (NACE კოდეხი J, M - U)	110,187,632		-	11%	111,3276	28,455,876	81,641,755	-	5.52	
4b.53	სულ	1,021,026,954		686,449	100%	200,907.10	662,943,929	337,447,851	20,635,174	-	3.31

განმარტებები:

იურიდიული პირებზე გაყვანილი სესხების ჯამური ნაშთი (ლარი): იურიდიული პირებზე (ინდივიდუალური მუშაკების გამოკლებით) გაყვანილი სესხების მთლიანი ნაშთი (საბალანსო სესხების მინ. თანხა) საანგარიშგებ წლის ბოლოს მდგომარეობით. მონაცემები წარმოდგენილი უნდა იყოს ლარში, ხოლო უზრუნველყოფის საშუალებების ნაშთი დაკონკრეტებული უნდა იყოს პერიოდის ბოლოსთვის არსებული გაყვანილი კოორდინატი.

მათ შორის მწვანე სესხები: სესხები, რომლებზეც შეესაბამება „მწვანე ტაქსონომია“, როგორც განსაზღვრულია „მდგრადი დაფინანსების ტაქსონომიის მიხედვით სესხების კლასიფიკაციისა და ანგარიშების წესი“, ეკვივალენტი ლარში. (<https://nbg.gov.ge/en/page/sustainable-finance-taxonomy>)

მათ შორის უმეცხველ სესხები: უმეცხველ სესხები (NPL) განისაზღვრება როგორც NPL = (ES + POCI), სადა: ES - შესყიდული და POCI - შესყიდული და საკრედიტო ზარალი დაფინანსებული სესხები.

წლილი მთლიანი იურიდიული პირების პორტფელი (%): იურიდიული პირებზე გაყვანილი სესხების მთლიანი ნაშთი შესაბამის წელი (თვე) სესხების აკტივებზე.

სათბურე აირების (GHG) დაფინანსებული ემისიები (tCO2eq): იურიდიული პირებზე გაყვანილი სესხების მთლიანი ნაშთის დაფინანსებული ემისიები, სექტორების მიხედვით (გამოთვლა შესაბამისი ეროვნული ბანკის მიერ უზრუნველყოფილი ემისიების ინსტრუმენტის გამოყენებით - <https://nbg.gov.ge/en/page/financed-emissions>)

ნარჩენი ვადანობა: გადანაწილ სესხების შესაბამის ვადანობის კატეგორიაში სესხის დარჩენილი ვადანობის მიხედვით.

საშუალო მუდმილი ნარჩენი ვადანობა: სესხების საშუალო დარჩენილი ვადანობა, გამოხატული წლებში და მუდმილი სესხების ნაშთის მოცულობის მიხედვით.

კომენტარის კვლევა:

გთხოვთ, აღწეროთ მომდებრები არსებული მუდმილი ნარჩენი (data gaps), გამოყენებული მხატვრული მარცხები (proxies), შეფასების მეთოდები ან მონაცემები ხარისხთან დაკავშირებული სხვა საკითხები.

